

Сертификаттау курсының бағдарламасы
Бағдарламаның төлқұжаты

Білім және ғылым ұйымының, білім беру бағдарламасын әзірлеушінің атауы	ҚР ДСМ «Республикалық психикалық денсаулық ғылыми-практикалық орталығы» ШЖҚ РМК (12.07.2024 ж. ІА №00074 куәлігі)
Қосымша білім беру түрі (<i>біліктілікті арттыру/ сертификаттау курсы/ формальды емес білім берудің іс-шарасы</i>)	Сертификаттау курсы
Бағдарламаның атауы	Сексопатология
Бағдарламаның және (немесе) мамандандырудың атауы (<i>мамандықтар мен мамандандырулар номенклатурасына сәйкес</i>)	Мамандық: Психиатрия (ересектер, балалар) Мамандандыру: Сексопатология
Білім беру бағдарламасының деңгейі (<i>базалық, орта, жоғары, мамандандырылған</i>)	Мамандандырылған
СБШ бойынша біліктілік деңгейі	7
Білім беру бағдарламасының алдыңғы деңгейіне қойылатын талаптар	Психиатрия ересектер, балалар Психиатрия (наркология, психотерапия, медициналық психология, сот-психиатриялық сараптама, сот-наркологиялық сараптама); Балалар психиатриясы (балалар наркологиясы, балалар психотерапиясы, балаларға арналған медициналық психология, сот-наркологиялық сараптама, сот-психиатриялық сараптама); Балалар психиатриясы (балалар наркологиясы, балалар психотерапиясы, балаларға арналған медициналық психология, суицидология, сот-наркологиялық сараптама, сот-психиатриялық сараптама).
Бағдарламаның ұзақтығы кредиттерде (сағаттарда)	10 кредит (300 ак. сағат)
Оқыту тілі	Қазақ. Орыс
Өткізу орны	Клиникалық база
Өткізу форматы	Күндізгі
Мамандандыру бойынша берілетін біліктілік (<i>сертификаттау курсы</i>)	Сексопатолог дәрігер
Оқу аяқталғанда берілетін құжат (<i>сертификаттау курсы туралы куәлік, біліктілікті арттыру туралы куәлік</i>)	Қосымшасы (транскрипт) бар сертификаттау курсы туралы куәлік
Сараптама ұйымының толық атауы	«Денсаулық сақтау» даярлық бағытының ОӘБ Психиатрия комитетінің 13.06.2024 ж., № 10 хаттамасы
Сараптама қорытындысын жасау күні	13.06.2024 ж.
Сараптама қорытындысының жарамдылық мерзімі	3 жыл

Нормативтік сілтемелер:

СК бағдарламасы төмендегі құжаттарға сәйкес жасалды:

1. «Денсаулық сақтау саласындағы мамандарға қосымша және формальды емес білім беру қағидаларын, денсаулық сақтау саласындағы қосымша және формальды емес білімнің білім беру бағдарламаларын іске асыратын ұйымдарға қойылатын біліктілік талаптарын, сондай-ақ қосымша және формальды емес білім беру арқылы денсаулық сақтау саласындағы мамандар алған оқудың нәтижелерін тану қағидаларын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы;

2. «Денсаулық сақтау саласында сертификаттауға жататын мамандықтар мен мамандандырулар тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 30 қарашадағы № ҚР ДСМ-218/2020 бұйрығы;

3. «Қашықтықтан білім беру технологиялары бойынша оқу үдерісін ұйымдастыру қағидаларын бекіту туралы» ҚР Білім және ғылым министрінің 2015 жылғы 20 наурыздағы №137 бұйрығы;

4. «Қазақстан Республикасының халқына психикалық денсаулық саласында медициналық-әлеуметтік көмек көрсетуді ұйымдастыру стандартын бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 30 қарашадағы № ҚР ДСМ-224/2020 бұйрығы.

5. «Психикалық денсаулық саласында медициналық-әлеуметтік көмек көрсетудің кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 25 қарашадағы № ҚР ДСМ-203/2020 бұйрығы;

6. «Арнайы медициналық көмек жоспарлы нысанда стационарлық жағдайда көрсетілетін аурулардың тізбесін бекіту туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 11 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-258/2020 бұйрығы.

Әзірлеушілер туралы мәліметтер:

Лауазым	Т.А.Ә.	Байланыс: e-mail:
«С.Ж. Асфендияров атындағы Қазақ ұлттық медицина университеті» КеАҚ профессор Г.И. Зальцман атындағы психиатрия және наркология кафедрасының профессоры, м.ғ.д.	Алтынбеков Сағат Әбілқайырұлы	altynbekov.sagat@mail.ru
«Республикалық психикалық денсаулық ғылыми-практикалық орталығы» бас директорының клиникалық және ғылыми жұмыстар жөніндегі орынбасары, м.ғ.к., бірінші біліктілік санатты психиатр дәрігер, PhD, Іскерлік басқару магистрі (МВА).	Есімов Нәби Болатұлы	n.yessimov@mentalcenter.kz
м.ғ.д., профессор, «С.Ж. Асфендияров атындағы Қазақ ұлттық медицина университеті» КеАҚ профессор Г.И. Зальцман атындағы психиатрия және наркология кафедрасының меңгерушісі	Джарбусынова Ботагөз Бинешовна	Botagozj@mail.ru
«С.Ж. Асфендияров атындағы Қазақ ұлттық медицина университеті» КеАҚ профессор Г.И. Зальцман атындағы психиатрия және наркология кафедрасының ассистенті	Ақшалова Анар Қаныбекқызы	anar.mamyrg@gmail.com

СК ББ РПДҒПО-ның әдістемелік кеңес отырысында бекітілді

Лауазым, жұмыс орны, атағы (болған жағдайда)	Т.А.Ә.	Хаттама күні, №
Төраға, «Республикалық психикалық денсаулық ғылыми-практикалық орталығы» ШЖҚ РМК бас директоры, м.ғ.д.	Алтынбеков Қуаныш Сағатұлы	20.05.2024-ғы №3 хаттама

СК ББ сараптамалық бағалау «Денсаулық сақтау» даярлық бағытындағы ОӘБ «Психиатрия» комитетінің отырысында талқыланды

Сарапшының лауазымы, жұмыс орны, атағы (болған жағдайда)	Т.А.Ә.	Хаттама күні, №
Төраға: неврология, психиатрия және оңалту кафедрасының профессоры, м.ғ.к., доцент, ҚМУ КеАҚ психиатрия және наркология курсына жауапты	Любченко Марина Юрьевна	13.06.2024 жылғы № 10 хаттама

СК ББ, сараптама актісі және талқылау хаттамасы қоса беріледі.

СК бағдарламасы «Денсаулық сақтау» даярлық бағытындағы ОӘБ отырысында мақұлданды

2024 жылғы «__» _____, №__ хаттама (СК ББ ОӘБ сайтында орналастырылды)

Сертификаттау курсы бағдарламасының төлқұжаты

Бағдарламаның мақсаты:

Психиатрия мамандығының негізгі бейіні шеңберінде сексопатология бойынша жаңа кәсіби құзыреттерді кеңейту және меңгеру.

Бағдарламаның қысқаша сипаттамасы:

Бағдарлама «Сексопатология» мамандандыруы бойынша психиатр дәрігердің қосымша біліктілігін алуға бағытталған.

Қамтиды:

1) теориялық блок: Қазақстан Республикасындағы сексопатологиялық қызмет жұмысының негіздері бойынша, диагностиканың қазіргі заманғы әдістері; симптомдар мен синдромдар; АХЖ-10 сәйкес клиникалық диагноз; ерлер мен әйелдердің жыныстық дисфункцияларының профилактикасы мен емдеу әдістері.

2) практикалық блок: профилактика, диагностика, дәрі-дәрмекпен және дәрі-дәрмексіз емдеу дағдыларын білу және қолдану, бұзылушылықтары бар пациенттерге мамандандырылған көмек шеңберінде медициналық-әлеуметтік көмек көрсету.

Бағдарламаның негізгі элементтерін келісу:

№ р/с	Оқыту нәтижесі	Бағалау әдісі	Оқыту әдісі
1	Ерлер мен әйелдердегі, сондай-ақ балалардағы жыныстық бұзылушылықтарға тән негізгі клиникалық симптомдарды анықтауға қабілетті; сонымен қатар, клиникалық диагнозды тұжырымдай алады.	Жағдайлық тапсырманың шешімін бағалау, Кестені/схеманы бағалау, Тестілеу, Жағдайлық тапсырмалардың шешімін бағалау, Клиникалық жағдайды талқылау (CbD – Casebased Discussion)	Семинар Практикалық сабақ
2	Жыныстық дисфункциялары бар пациенттерді емдеудің дәрі-дәрмекпен және дәрі-дәрмексіз әдістерін тағайындауға және медициналық көмек көрсетудің барлық деңгейінде дәлелді медицина негізінде тиімділікті бағалауға қабілетті.	Жағдайлық тапсырманың шешімін бағалау, Кестені/схеманы бағалау, Тестілеу, Жағдайлық тапсырмалардың шешімін бағалау, Клиникалық жағдайды талқылау (CbD – Casebased Discussion)	Семинар Практикалық сабақ
3	Әр түрлі жағдайларда жекелеген адамдармен/пациенттермен, отбасылармен және топтармен, әріптестермен және басқа мамандармен айқын, тиімді және	Стандартты пациент (SP – standartpatient) Клиникалық симуляция сценарийін орындауды бағалау	Тренинг/рөлдік ойын/іскерлік ойын

	кәсіби қарым-қатынас пен өзара іс-қимылды көрсетеді.		
4	Деректерге қол жеткізу, бағалау және түсіндіру үшін әр түрлі ақпараттық технологияларды қолданады; практикалық қызметте инновациялық технологияларды меңгеруге және қолдануға қабілетті.	Медициналық құжаттаманы ресімдеу сапасын бағалау	Есепке алу-есеп беру құжаттамасын жүргізу
5	Медициналық көмек қауіпсіздігі мен сапасының жоғары деңгейін қамтамасыз ету үшін қауіптерді бағалауға және ең тиімді әдістерді қолдануға қабілетті.	Клиникалық жағдайды талқылау (CbD – Casebased Discussion)	Дебрифинг (тапсырманы орындағаннан кейін талқылау)
6	Күнделікті кәсіби қызмет үшін қажетті жаңа білімдерді меңгеруге және білімін жалғастыруға қабілетті және дайын.	Презентацияны бағалау, рецензияны бағалау	Журнал клубы (JC - Journal club)
7	Медициналық оңалтуға мұқтаж пациенттерге табиғи емдеу факторларын және басқа әдістерді пайдалануға қабілетті. Жыныстық бұзылушылықтары бар пациенттерді әлеуметтік бейімдеу әдістерін іріктеу.	Диспансерлік байқау картасының толтырылуын бағалау	Пациентті диспансерлік жүргізу
8	Психотерапиялық араласу техникаларын пайдалана отырып, пациенттерді медициналық-әлеуметтік оңалту әдістерін қолдануға қабілетті.	Психотерапиялық араласу техникасын жүргізуді бағалау	Тренинг/рөлдік ойын/іскерлік ойын
9	Медициналық куәландыру қағидаларын қолдануға және жыныстық сәйкестендіру бұзылушылықтары бар адамдардың жынысын ауыстыруды жүргізуге қабілетті.	Медициналық куәландыру және жыныстық сәйкестендіру бұзылушылықтары бар адамдардың жынысын ауыстыруды жүргізу кезінде барлық процедуралардың орындалуының дұрыстығын бағалау.	Есепке алу-есеп беру құжаттамасын жүргізу

Сертификаттау курсының бағдарламасын іске асыру жоспары

№	Тақырыптың/бөлімнің/ пәндердің атауы	Көлем сағатпен					Тапсырмалар
		дәріс	семинар	тренинг	оқытудың басқа түрлері* (практика)	ТӨЖ	
1.	«Жалпы сексопатология. Кіріспе» модулі	12	12	6	6	24	60 сағат
1.1	Сексопатология: пәні, міндеттері, басқа мамандықтар арасындағы орны. Сексологиялық көмекті ұйымдастыру. Сексология: сексологиядағы норма ұғымы, жыныстық бұзылушылықтардың этиологиясы және патогенезі. Сексуалды денсаулық ұғымы. Адамның жыныстық өмірінің негізгі нысандары. Заманауи сексологиядағы жыныс, секс, гендер. Копулятивті циклдың нейрогуморальды құрамдас бөлігі және оның бұзылуы. Копулятивті циклдың психикалық құрамдас бөлігі және оның патологиясы. Копулятивті циклдың эрекциялық құрамдас бөлігі және оның патологиясы. Копулятивті циклдың эякуляциялық құрамдас бөлігі және оның патологиясы. Копулятивті циклдың генитосегментарлық құрамдас бөлігі және оның бұзылушылықтары.	2	2	1	1	4	ҚР-да психиатриялық көмекті ұйымдастыру шеңберінде сексопатологиялық қызмет ұйымының құрылымдық сипаттамасын талқылаңыз. ҚР-да сексопатологиялық қызметті реттейтін нормативтік-құқықтық актілерді түсіндіріңіз. Сексопатологиялық көмек көрсетудің халықаралық тәжірибесін талдаңыз. Сексопатология қалыптасуының негізгі кезеңдерін зерттеңіз. Сексопатология анықтамасын, мақсаттары мен міндеттерін айтыңыз. Заманауи сексологиядағы жыныс, секс, гендер сияқты ұғымдарды талқылаңыз. Сексуалды денсаулық ұғымына анықтама беріңіз.
1.2	Ерлердің қалыпты сексуалдығының негізгі көріністері.	2	2	1	1	4	Ерлердің жыныс мүшелерінің физиологиясын түйіндеңіз.

							Эрекция, эякуляция, оргазм, либидо сияқты ұғымдармен танысыңыз. Ер адамның копулятивті циклының кезеңдерін зерттеңіз. Ер адамның копулятивтік циклының құрамдас бөліктерін талқылаңыз.
1.3	Әйелдердің қалыпты сексуалдығының негізгі көріністері.	2	2	1	1	4	Әйелдердің жыныс мүшелерінің физиологиясын талқылаңыз. Әйелдің жас кезеңдерін жүйелеңіз. Эрогенді реактивтілік, lubricация, оргазм, либидо сияқты ұғымдарды талқылаңыз. Әйелдің копулятивтік циклының кезеңдерін зерттеңіз.
1.4	Сексологиядағы норма ұғымы. Сексуалдық қалыптасуының жас динамикасы. Сексуалды мінез-құлықтың әлеуметтік және психологиялық компоненті. Темперамент, мінез және сексуалдыққа әсер ететін жеке тұлғаның басқа қасиеттері.	2	2	1	1	4	Сексуалдық, жыныстық өзін-өзі тану, мастурбация, эротикалық қиял, махаббат, махаббат құштарлығы сияқты ұғымдарды талқылаңыз. Жыныстық жетілуге дейінгі кезеңде сексуалдықтың қалыптасу ерекшеліктерін түсіндіріңіз. Жыныстық жетілуге дейінгі кезеңде сексуалдықтың қалыптасу ерекшеліктерін суреттеңіз. Жыныстық жетілу кезеңінде сексуалдықтың қалыптасу ерекшеліктерін жүйелеңіз. Инволюциялық кезеңдегі сексуалдықтың ерекшеліктерін талқылаңыз. Жыныстық сфераның жас динамикасының негізгі манифесттік кезеңдеріне тән арнайы сексологиялық көріністерді талдаңыз.
1.5	Жыныстық көрініс нормаларының конституционалды нұсқалары. Жыныстық конституцияны интегралды бағалау. Ер адамның жыныстық конституциясын векторлы анықтау шкаласы. Әйелдің жыныстық конституциясын векторлы анықтау шкаласы.	2	2	1	1	4	Ер адамның жыныстық конституциясын векторлы анықтау шкаласы қандай көрсеткіштерден тұратынын көрсетіңіз. Жыныстық конституцияны векторлы анықтау шкаласын қандай тапсырмаларды шешу үшін қолданатынын талқылаңыз. Ер адамның копулятивті циклының құрамдас бөліктерінің ең жиі бұзылушылықтары кезінде жыныстық конституцияның негізгі көрсеткіштерін талдау. Жыныстық белсенділік деңгейлерін және олардың гигиеналық мәнін анықтаңыз.

							Консультативтік практикадағы жыныстық белсенділіктің деңгейлерін бағалаңыз. Әйелдің жыныстық конституциясын векторлы анықтау шкаласы қандай көрсеткіштерден тұратынын көрсетіңіз.
1.6	Психикалық-жыныстық даму бұзылыстары. Сексуалдықтың қалыптасу кезеңдері. Психикалық-жыныстық даму қарқыны мен мерзімдерінің бұзылулары.	2	2	1	1	4	Ересектер мен балалардың психикалық-жыныстық дамуының ерекшеліктерін сипаттаңыз. Сексуалдықтың қалыптасу кезеңдерін зерттеңіз. Заманауи әлемде ересектер мен балалардың психикалық-жыныстық даму қарқыны мен мерзімдерінің бұзылуларын талқылаңыз.
2.	«Сексологиялық тексеру. Сексуалдық бұзылушылықтарды талдау» модулі	12	12	6	6	24	60 сағат
2.1	Сексуалдық дисфункцияларды тексеру әдістемесі. Сексологиялық науқастарды тексерудің негізгі ерекшеліктері.	2	2	1	1	4	Сексологиялық науқастарды тексерудің негізгі ерекшеліктерін талқылаңыз. Ерлердің сексуалдық формуласының (ЕСФ) квантификациялық шкаласына анықтама беріңіз.
2.2	Ерлерді сексологиялық тексеру картасы. Әйелдерді сексологиялық тексеру картасы.	2	2	1	1	4	Ерлерді сексологиялық тексеру картасы қандай тармақтардан тұратынын талқылаңыз. Әйелдерді сексологиялық тексеру картасы қандай тармақтардан тұратынын қысқаша баяндаңыз. Әйелдерді сексологиялық тексеру картасының түрлендірілген (үдейтілген) нұсқасы не екенін талқылаңыз.
2.3	Сексологиялық анамнез. Сексологиялық науқастар тұлғасының құрылымын, олардың тұлғааралық қарым-қатынастарын зерттеу.	2	2	1	1	4	Сексологиялық анамнезді жинау кезіндегі үш негізгі тармақты атап өтіңіз. Алғашқы эякуляцияның әр түрлі нысандарының семиологиялық мәнін түсіндіріңіз. Мастурбацияның әр түрлі клиникалық түрлерін және олардың семиологиялық мәнін атап өтіңіз. Сексуалдық мінез-құлық ауытқуларының негізгі түрлерін атап өтіңіз.

							Сексологиялық науқастар тұлғасының құрылымын зерттеу ерекшеліктерін бөліп көрсетіңіз. Олардың тұлғааралық қарым-қатынастарын зерттеу ерекшеліктерін қайталаңыз.
2.4	Сексологиялық науқасты объективті тексеру. Сексологиялық антропометрия.	2	2	1	1	4	Сексологиялық антропометрияға не кіретінін хабарлаңыз. Морфограмма, трохантерлі индекс не екенін талқылаңыз. Жыныстық мүше мөлшерінің диагностикалық мәнін талдаңыз.
2.5	Неврологиялық, психопатологиялық тексерулер. Урогенитальды аппаратты зерттеу.	2	2	1	1	4	Шаттың шаштануын бағалау қалай жүргізілетінін көрсетіңіз. Неврологиялық тексерудің ерекшеліктерін анықтаңыз. Психопатологиялық тексерудің ерекшеліктерін зерттеңіз. Урогенитальды аппаратты зерттеу қалай жүргізілетінін сипаттаңыз.
2.6	Сексуалды бұзылушылықтарды құрылымдық талдау. Әйелдердің сексуалдық бұзылушылықтарын құрылымдық талдау ерекшеліктері.	2	2	1	1	4	Құрылымдық талдаудың бірінші кезеңін өткізіңіз - копуляциялық циклдың құрамдас бөліктерінің функционалдық жағдайын бағалау және олардың бұзылушылықтарының синдромдарын анықтау. Құрылымдық талдаудың екінші кезеңін өткізіңіз - синдромаралық өзара әрекеттесудің әртүрлі формаларын анықтау. Эякуляция бұзылушылықтарының жүйелік феноменологиясын талқылаңыз. Әйелдердің сексуалдық бұзылушылықтарының феноменологиялық нұсқаларын бөліп көрсетіңіз. Әйелдердің сексуалдық бұзылушылықтарын диагностикалауда ерлі-зайыптылардың бастапқы бейімделуін бағалаңыз. Әйелдердің сексуалдық бұзылушылықтарының арнайы нұсқаларын талқылаңыз.
3.	«Сексуалдық дисгармониялар мен дисфункциялар» модулі	12	12	6	6	24	60 сағат
3.1	Сексуалдық дисфункциялардың этиологиясы мен патогенезі; сексуалдық бұзылушылықтарды жіктеу.	2	2	1	1	4	Сексуалдық дисгармониялардың түрлерін атап өтіңіз және талдаңыз. Анықтама беріңіз және жалған сексуалды бұзылушылықтарды атап өтіңіз.

	Сексуалдық дисгармониялар. Элеуметтік-психологиялық дисгармониялар. Мінез-құлықтық (техникалық) дисгармониялар. Физиологиялық дисгармониялар. Патологиямен байланысты дисгармониялар. Жалған сексуалды бұзылушылықтар.						
3.2	Сексуалдық функция бұзылушылықтарының эпидемиологиясы және жүйеленуі. АХЖ-10-да сексуалдық дисфункцияларды жіктеу принциптері. Психогенді жыныстық дисфункциялар (сексуалды невроздар). Сексуалдық дисфункцияларға психологиялық бейімделу тетіктері.	2	2	1	1	4	Сексуалдық функция бұзылушылықтарының эпидемиологиясы мен жүйеленуін бағалаңыз. АХЖ-10-да сексуалдық дисфункцияларды жіктеу принциптерін түсіндіріңіз. DSM-5-тен айырмашылықтар неде екенін белгілеңіз. Психогенді жыныстық дисфункцияларды (сексуалды невроздарды) дәйектеніз. Сексуалды дисфункцияларға психологиялық бейімделу тетіктерін сынға алыңыз.
3.3	Сексуалдық бұзылушылықтары бар пациенттерді тексеру. Сексуалдық дисфункцияларды емдеудің заманауи тәсілдері. Сексуалдық дисфункцияларды емдеудің физиотерапиялық әдістері.		2	1	1	4	Сексуалдық бұзылушылықтары бар пациенттерді тексеруді жүргізу. Сексуалдық дисфункцияларды емдеудің заманауи тәсілдерін түсіндіріңіз. Жыныстық дисфункцияларды емдеудің физиотерапиялық әдістерін жоспарлаңыз.
3.4	Сексуалдық дисфункциялардың клиникалық нұсқалары және олардың терапиясы. F52.0. Жыныстық құштарлықтың болмауы немесе жоғалуы. F52.1. Сексуалды жиіркену және жыныстық қанағаттанудың болмауы. F52.10. Сексуалды жиіркену. F52.11. Сексуалды қанағаттанудың болмауы. F52.2. Гениталды реакцияның жеткіліксіздігі. F52.3. Оргазмдық дисфункция.	2	2	1	1	4	F52.0. Жыныстық құштарлықтың болмауы немесе жоғалуы. F52.1. Сексуалды жиіркену және жыныстық қанағаттанудың болмауы. F52.10. Сексуалды жиіркену. F52.11. Сексуалды қанағаттанудың болмауы. F52.2. Гениталды реакцияның жеткіліксіздігі. F52.3. Оргазмдық дисфункциялардың клиникалық суретінің дифференциалды диагностикасын пайдаланыңыз. Аталған дисфункцияларды емдеу принциптерін зерттеңіз.

3.5	Сексуалдық дисфункциялардың клиникалық нұсқалары және олардың терапиясы. F52.4. Мерзімінен бұрынғы эякуляция. F52.41. Шәует шығуының абсолютті жеделдеуі. F52.42. Шәует шығуының салыстырмалы жеделдеуі. F52.49. Шәует шығуының нақтыланбаған жеделдеуі.	2	2	1	1	4	F52.4. Мерзімінен бұрынғы эякуляция. F52.41. Шәует шығуының абсолютті жеделдеуі. F52.42. Шәует шығуының салыстырмалы жеделдеуі. F52.49. Шәует шығуының нақтыланбаған жеделдеуі сияқты дисфункциялардың клиникалық суретіне талдау жасаңыз. Аталған дисфункцияларды емдеу принципін дәйектеніз.
3.6	Сексуалдық дисфункциялардың клиникалық нұсқалары және олардың терапиясы. F52.5. Бейорганикалық текті вагинизм. F52.6 Бейорганикалық текті диспареуния. F52.7. Жоғары жыныстық құштарлық. F52.8. Органикалық бұзылуға немесе ауруға негізделмеген басқа сексуалдық дисфункция. F52.9. Органикалық бұзылуға немесе ауруға негізделмеген, нақтыланбаған сексуалдық дисфункция. Алкогольге тәуелділік (F10...) және сексуалдық дисфункциялар.	2	2	1	1	4	F52.5. Бейорганикалық текті вагинизм. F52.6 Бейорганикалық текті диспареуния. F52.7. Жоғары жыныстық құштарлық. F52.8. Органикалық бұзылуға немесе ауруға негізделмеген басқа сексуалдық дисфункция. F52.9. Органикалық бұзылуға немесе ауруға негізделмеген, нақтыланбаған сексуалдық дисфункция сияқты сексуалдық дисфункциялардың клиникалық нұсқаларын анықтауды практикалаңыз. Осы дисфункцияларды емдеу принциптерін пайдаланыңыз. Алкогольге тәуелділік сексуалдық дисфункцияларға қалай әсер ететінін бағалаңыз.
4.	«Психикалық-сексуалдық даму бұзылулары» модулі	12	12	6	6	24	60 сағат
4.1	Адамның психикалық-сексуалды дамуы. Психикалық-сексуалды даму қарқындары мен мерзімдерінің бұзылулары. Жыныстық рөлді мінез-құлық стереотипінің бұзылуы. Гомосексуалдық феномені. Сексуалдық девиациялар. Сексуалдық перверсиялар.	2	2	1	1	4	Адамның психикалық-сексуалды дамуы қалай орын алатынын түсіндіріңіз. Психикалық-сексуалды даму қарқындары мен мерзімдерінің бұзылуларын саралаңыз. Жыныстық рөлді мінез-құлық стереотипінің бұзылуын салыстырыңыз. Гомосексуалдық феноменін талқылаңыз. Сексуалдық девиациялар мен сексуалдық перверсиялар туралы тұжырым шығарыңыз.
4.2	Жыныстық сана бұзылулары	2	2	1	1	4	Келесі бұзылушылықтардың симптомдарын бағалаңыз: F64.0.

	(аутосәйкестендіру). Транссексуализм (АХЖ-10 бойынша F-64. – Жыныстық сәйкестендіру бұзылушылықтары; жыныстық рөлді мінез-құлық стереотипінің бұзылулары						Транссексуализм. (F64.1. Екі рөлді трансвестизм. F64.2. Балалық шақтағы жыныстық сәйкестендіру бұзылушылықтары. F64.21. Балалық шақтағы транссексуалды түрдегі жыныстық сәйкестендіру бұзылушылығы. F64.22. Балалық шақтағы трансрөлді түрдегі жыныстық сәйкестендіру бұзылушылығы. F64.29. балалық шақтағы нақтыланбаған жыныстық сәйкестендіру бұзылушылығы. F64.8. Басқа жыныстық сәйкестендіру бұзылушылығы. F64.9. Нақтыланбаған жыныстық сәйкестендіру бұзылушылығы. Келесі бұзылушылықтардың симптомдарын саралаңыз: F65.0. Фетишизм. (F65.1. Фетишисттік трансвестизм. F65.2. Эксгибиционизм. F65.21. Эксгибиционизм, садистік түр. F65.22. Эксгибиционизм, мазохистік түр. F65.29. Нақтыланбаған эксгибиционизм. F65.3. Вуайеризм. F65.4. Педофилия. F65.5. Садомазохизм. F65.6. Сексуалды әуестіктің көптеген бұзылушылықтары. F65.8. Басқа сексуалды әуестік бұзылушылықтары. F65.9. Нақтыланбаған сексуалды әуестік бұзылушылығы. Педофилия мен химиялық кастрацияға қатысты құқықтық актілерді түсіндіріңіз.
4.3	Объект бойынша психикалық-сексуалдық бағдарлану бұзылулары: объект жасы бойынша психикалық-сексуалдық бағдарлану бұзылулары. Жыныстық әуестік бұзылушылықтары (F - 65)	2	2	1	1	4	Психикалық-сексуалдық бағдарлану бұзылуларын бағалаңыз: F65.0. Фетишизм. (F65.1. Фетишисттік трансвестизм. F65.2. Эксгибиционизм. F65.21. Эксгибиционизм, садистік түр. F65.22. Эксгибиционизм, мазохистік түр. F65.29. Нақтыланбаған эксгибиционизм. F65.3. Вуайеризм. F65.4. Педофилия. F65.5. Садомазохизм. F65.6. Сексуалды әуестіктің көптеген бұзылушылықтары. F65.8. Басқа сексуалды әуестік бұзылушылықтары. F65.9. Нақтыланбаған сексуалды әуестік бұзылушылығы.

							Сексуалдық әуестік бұзылушылықтарына қатысты ҚР нормативтік құқықтық актілерін түсіндіріңіз.
4.4	Объектінің жынысы бойынша психикалық-сексуалдық бағдарлану бұзылулары (F-66). Гомо-сексуализм (F-66.X1). Би-сексуализм (F - 66.X2). Психикалық-сексуалдық бағдарлану бұзылуларының диагностикасы, профилактикасы.	2	2	1	1	4	Келесі бұзылушылықтардың симптомдарын анықтаңыз: F66.0. Психикалық-сексуалды жетілу (даму) бұзылушылығы. F66.1. Жыныс бойынша эгодистониялық бағдарлану. F66.2. Сексуалдық қатынастар бұзылушылығы. F66.8. Психикалық-сексуалдық дамудың басқа бұзылушылықтары. F66.9. Нақтыланбаған психикалық-сексуалдық даму бұзылушылығы.
4.5	«Психикалық денсаулық саласында медициналық-әлеуметтік көмек көрсетудің кейбір мәселелері туралы» Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 25 қарашадағы № ҚР ДСМ-203/2020 бұйрығы. Қазақстан Республикасының Әділет министрлігінде 2020 жылғы 27 қарашада № 21680 болып тіркелген. (Жыныстық сәйкестендіру бұзылушылықтары бар адамдарды медициналық куәландыру және жынысын ауыстыруды жүргізу қағидалары)	2	2	1	1	4	Жыныстық сәйкестендіру бұзылушылықтары бар адамдарды медициналық куәландыру және жынысын ауыстыруды жүргізуді көрсетіңіз. Жыныстық сәйкестендіру бұзылушылықтары бар адамдарды медициналық куәландыру және жынысын ауыстыруды жүргізу қағидаларына қосымшаларды жүйелеңіз.
4.6	Сексуалды зорлық-зомбылық. Сексуалды өлтіру. Сексуалды қылмыстарға айыптыларды сексологиялық сараптау. Жәбірленушілердің сексологиялық сараптамасы. Өзін-өзі өлтіру кезінде сексологиялық сараптама.	2	2	1	1	4	Заманауи әлемдегі сексуалды зорлық-зомбылық пен өлтірудің статистикасы мен шындықтарын санамалаңыз. Сексуалды зорлық-зомбылық пен өлтірудің статистикасын сынға алыңыз. ҚР нормативтік-құқықтық актілерін түсіндіріңіз. Сексологиялық сараптаманы жүргізу ерекшеліктерін көрсетіңіз.
5.	«Сексуалды бұзылушылықтарды	12	12	6	6	24	60 сағат

	емдеу. Профилактика» модулі						
5.1	<p>Сексуалды бұзылушылықтардың фармакотерапиясы. Адаптогендер және оларға ұқсас ынталандырушы заттар. Құрамында макро- және микроэлементтер мен биобелсенді заттары бар дәрумендер және полидәрумендік кешендер. Жыныстық аяны гормоналды қамтамасыз етуге әсер ететін жыныстық гормондар мен құралдар. Вазобелсенді препараттар. Орталық және перифериялық жүйке жүйесін ынталандыратын препараттар.</p>	2	2	1	1	4	<p>Адаптогендер және оларға ұқсас ынталандырушы заттар (өсімдік тектес заттар мен ара шаруашылығы өнімдері, жануарлардан алынатын құралдар, аралас құралдар (жануар-өсімдік тектес) сияқты препараттарды қолдануға көрсетілімдерді, қарсы көрсетілімдерді анықтаңыз</p> <p>Құрамында макро- және микроэлементтер мен биобелсенді заттары бар дәрумендер мен полидәрумендік кешендер сияқты препараттарды қолдануға көрсетілімдерді, қарсы көрсетілімдерді сынға алыңыз.</p> <p>Жыныстық гормондар және жыныстық аяны гормоналды қамтамасыз етуге әсер ететін құралдар (андрогендер және олардың синтетикалық аналогтары, анаболикалық стероидтер, гонадотропиндер, пролактин секрециясының ингибиторлары, антиандрогендер, эстрогендер, гестагендер) сияқты препараттарды қолдануға көрсетілімдер, қарсы көрсетілімдер туралы тұжырым шығарыңыз.</p> <p>Мынадай препараттарды қолдануға көрсетілімдерді, қарсы көрсетілімдерді негіздеңіз: вазобелсенді препараттар; орталық және перифериялық жүйке жүйесін ынталандыратын препараттар.</p>
5.2	<p>Сексуалды бұзылушылықтардың фармакотерапиясы. Зат алмасуын реттейтін метаболиттер және ферменттер. Психотроптық препараттар. Гепатопротекторлар. Перифериялық жүйке ұштары шеттері саласында әсер ететін препараттар. Қуық асты безінің қызметін жақсартатын препараттар. Ерлердің эректильді дисфункцияларын түзетудің басқа әдістері.</p>	2	2	1	1	4	<p>Зат алмасуын реттейтін метаболиттер және ферменттер; психотроптық препараттар (транквилизаторлар, нейрорептиктиктер, антидепрессанттар, психостимуляторлар, ноотроптар); гепатопротекторлар; перифериялық жүйке ұштары шеттері саласында әсер ететін препараттар (жергілікті жансыздандыратын құралдар, жергілікті қоздыратын жақпа майлар); қуық асты безінің қызметін жақсартатын препараттар сияқты препараттарды қолдануға</p>

							көрсетілімдерді, қарсы көрсетілімдерді талқылаңыз. Ерлердің эректильді дисфункцияларын түзетудің басқа әдістерін қолдануды болжаңыз, мысалы: эректорларды пайдалану; эректильді дисфункциялардың вакуумдық терапиясы; хирургиялық емдеу.
5.3	Сексуалды дисфункциялардың психотерапиясы. Сексологиялық емдеудегі психотерапияның орны. Ерлердің сексуалдық дисфункцияларының интегративтік психотерапиясының негізгі принциптері мен құрамдас бөліктері. Психикалық-сексуалдық даму бұзылуларын түзету принциптері. Сексуалды сәтсіздікті және коитофобияларды мазасыздана күту психотерапиясы. Жыныстық өмірге қатысты ақылға қонымсыз сенімдер мен ұстанымдардың модификациясы, ойлаудың дисфункционалды схемаларын түзету. Интрапсихикалық жанжалдарды пысықтау. Жұптағы тұлғааралық қатынастар бұзылуларының психотерапиясы. Жұптағы дисгармониялық сексуалдық өзара әрекеттесуді түзету. Сексуалды бұзылушылықтардың профилактикасы.	2	2	1	1	4	Сексологиялық емдеуде психотерапия әдістерін қолдануды жоспарлаңыз. Ерлердің сексуалдық дисфункцияларының интегративтік психотерапиясының негізгі принциптері мен құрамдас бөліктерін атап өтіңіз. Психикалық-сексуалдық даму бұзылуларын түзету принциптерін бөліп көрсетіңіз. Сексуалды сәтсіздікті және коитофобияларды мазасыздана күту психотерапиясының әдістерін ұсыныңыз. Жыныстық өмірге қатысты ақылға қонымсыз сенімдер мен ұстанымдардың модификациясы қалай жүргізілетінін көрсетіңіз, ойлаудың дисфункционалды схемаларын түзету. Интрапсихикалық жанжалдарды пысықтауды көрсетіңіз. Жұптағы тұлғааралық қатынастар бұзылулары психотерапиясының әдістерін пайдалануға эксперимент жасаңыз. Жұптағы дисгармониялық сексуалдық өзара әрекеттесуге түзету жүргізуді көрсетіңіз. Сексуалды бұзылушылықтар профилактикасының әдістерін іріктеңіз. Сексуалды бұзылушылықтардың алдын алу әдістерін болжаңыз.
5.4	Жыныстық перверсияларды емдеу (F64.0. Транссексуализм. (F64.1. Екі рөлді трансвестизм. F64.2. Балалық шақтағы	2	2	1	1	4	Перверсияларды дәрі-дәрмекпен және дәрі-дәрмексіз емдеуді жоспарлаңыз: психотроптық препараттар (транквилизаторлар, нейролептиктер, антидепрессант-

	<p>жыныстық сәйкестендіру бұзылушылықтары. F64.21. Балалық шақтағы транссексуалды түрдегі жыныстық сәйкестендіру бұзылушылығы. F64.22. Балалық шақтағы трансрөлді түрдегі жыныстық сәйкестендіру бұзылушылығы. F64.29. Балалық шақтағы нақтыланбаған жыныстық сәйкестендіру бұзылушылығы. F64.8. Басқа жыныстық сәйкестендіру бұзылушылығы. F64.9. Нақтыланбаған жыныстық сәйкестендіру бұзылушылығы.).</p>						<p>тар, психостимуляторлар, ноотроптар); гормоналды препараттар; перифериялық жүйке ұштары шеттері саласында әсер ететін препараттар (жергілікті жансыздандыратын құралдар, жергілікті қоздыратын жақпа майлар). Осы бұзылушылықтарда психотерапия әдістерін қолдануды жоспарлаңыз.</p>
5.5	<p>Жыныстық азғындықты емдеу (F65.0. Фетишизм. F65.1. Фетишистік трансвестизм. F65.2. Эксгибиционизм. F65.21. Эксгибиционизм, садистік түр. F65.22. Эксгибиционизм, мазохистік түр. F65.29. Нақтыланбаған эксгибиционизм. F65.3. Вуайеризм. F65.4. Педофилия. F65.5. Садомазохизм. F65.6. Сексуалды әуестіктің көптеген бұзылушылықтары. F65.8. Басқа жыныстық әуестік бұзылушылықтары. F65.9. Нақтыланбаған жыныстық әуестік бұзылушылығы.).</p>	2	2	1	1	4	<p>Жыныстық азғындықты дәрі-дәрмекпен және дәрі-дәрмексіз емдеуді жоспарлаңыз. F65.0. Фетишизм. F65.1. Фетишистік трансвестизм. F65.2. Эксгибиционизм. F65.21. Эксгибиционизм, садистік түр. F65.22. Эксгибиционизм, мазохистік түр. F65.29. Нақтыланбаған эксгибиционизм. F65.3. Вуайеризм. F65.4. Педофилия. F65.5. Садомазохизм. F65.6. Сексуалды әуестіктің көптеген бұзылушылықтары. F65.8. Басқа жыныстық әуестік бұзылушылықтары. F65.9. Нақтыланбаған жыныстық әуестік бұзылушылығы. Осы бұзылушылықтарда психотерапия әдістерін қолдануды жоспарлаңыз.</p>
5.6	<p>Сексопатологияда ересектер мен балаларды оңалту.</p>	2	2	1	1	4	<p>Сексуалды дисфункцияларды оңалту жоспарын жасаңыз: психотерапия (оның ішінде отбасылық), массаждар және емдік дене шынықтыру, вакуум- терапия, соққы-толқынды әдіс.</p>
	Цикл бойынша барлығы:	60	60	30	30	120	
	Жалпы цикл бойынша:	300 сағат					

Тыңдаушылардың оқу жетістіктерін бағалау

Бақылау түрі	Бағалау әдістері
Базалық	Тесттік бақылау
Ағымдағы	Формативті бағалау
Аралық	Әрбір модуль/бөлім/пән аяқталғанда білімдер мен дағдыларды бағалау.
Қорытынды аттестаттауға рұқсат	Тесттік бақылау
Қорытынды	Бірінші кезең – тесттік сұрақтардың көмегімен автоматтандырылған компьютерлік тестілеу жолымен мәлімделген мамандық бойынша білімді бағалау. Екінші кезең – дағдылардың орындалуын көрсету арқылы дағдыларды бағалау.

Тыңдаушылардың оқу жетістіктерін бағалаудың балдық-рейтингтік әріптік жүйесі

Әріптік жүйе бойынша баға	Бағаның цифрлық эквиваленті	Бағаның пайыздық құрамы	Дәстүрлі жүйе бойынша баға
A	4,0	95-100	үздік
A-	3,67	90-94	
B+	3,33	85-89	жақсы
B	3,0	80-84	
B-	2,67	75-79	
C+	2,33	70-74	канағаттанарлық
C	2,0	65-69	
C-	1,67	60-64	
D+	1,33	55-59	
D	1,0	50-54	канағаттанарлықсыз
F	0,5	25-49	
FX	0	0-24	

Ұсынылатын әдебиет:

Негізгі:

1. Андрология. Мужское здоровье и дисфункция репродуктивной системы / Пер. с англ. // Под ред. Э. Нишлага, Г.М. Бере. - М.: Медицинское информативное агентство, 2015. - 554 с.
2. Ворник Б.М., Ромашенко О.В., Коган М.И. Женская сексология и сексопатология: Руководство для врачей / Под ред. Б.М. Ворника. - Киев: Семья, 2016. - 366 с.
3. Доморацкий В.А. Сексуальные нарушения и их коррекция: Краткое практическое пособие по диагностике и лечению психогенных сексуальных дисфункций. Ростов н/Д: Феникс, 2003. - 288 с.
4. Доморацкий В.А. Сексуальные расстройства и методы их коррекции у мужчин: Учебное пособие. - Минск: БГУ, 2010. - 192 с.
5. Доморацкий В.А., Медицинская сексология и психотерапия сексуальных расстройств. - М.: Академический Проект; Куль-тура, 2020. - 470 с.
6. Мастерс У., Джонсон В., Колодни Р. Основы сексологии- 2014 г. Глава 3-4.
7. С. Б. Левин, К. Б. Райзен, Э. А. Стэнли. Руководство по клинической сексологии для специалистов в области психического здоровья. - М.: 2022 г. - 816 с.

Қосымша:

1. Алексеев Б.Е. Полороловое поведение и его акцентуации. СПб.: Речь, 2016 г. - 144 с.
2. Горпинченко И.И. Классификация сексуальных расстройств у мужчин // Здоровье мужчины. - 2014. - № 2. - С. 84-86.
3. Роберт Д.Б., Марсия Л.В. «Синописис Психиатрии» 12-е издание, 2022 г. 1643- 1757 с.

Интернет ресурстар:

1. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000021680>
2. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000021784>
3. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000021712>
4. <https://adilet.zan.kz/rus/docs/V2000021810>
5. https://www.who.int/ru/health-topics/sexual-health#tab=tab_2
6. <https://med.wikireading.ru/hqXfIYSzTy>
7. <https://www.sexology.am/hy/2018-06-01-08-13-39/2015-04-03-20-24-06/410-психопрофилактика-половых-расстройств>
8. <https://www.psychiatry.ru/stat/54>
9. «Өзгерістер енгізу туралы» ҚР Білім және ғылым министрінің 2019 жылғы 05 маусымдағы №259 бұйрығымен; «Өзгерістер енгізу туралы» ҚР Білім және ғылым министрінің 2021 жылғы 3 қарашадағы №547 бұйрығымен.
10. «Кәсіби біліктіліктерді тану қағидаларын айқындау туралы» ҚР Еңбек және халықты әлеуметтік қорғау министрінің 2023 жылғы 6 қыркүйектегі №374 бұйрығымен.

Білім беру ресурстарына қойылатын талаптар

1. Білім беру бағдарламасы (БББ)
2. Кадрлық қамтамасыз етуге қойылатын біліктілік талаптары (Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-303/2020 бұйрығы)
3. Клиникалық базаның болуы (Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрінің 2020 жылғы 21 желтоқсандағы № ҚР ДСМ-304/2020 бұйрығы)
4. Дәріс материалы.
5. Барлық бөлімдер бойынша ситуациялық міндеттер.
6. Сабақ тақырыптары бойынша презентация материалы.
7. Тақырыптар бойынша кейстер.

Материалды-техникалық қамтамасыз ету және құрал-жабдық

1. Проекциялық жиынтық (проектор және ноутбук)
2. Дербес компьютерлер
3. Кітапхана
4. Тыңдаушыларға арналған үлестірмелі материал
5. Тәжірибелік сабақтардың барлық тақырыптары бойынша бастапқы және қорытынды білім деңгейін анықтауға арналған тест жинақтары
6. Меңгерген дағдылар бойынша қорытынды бақылауды анықтауға арналған жағдайлық тапсырмалар жинақтары.

Пайдаланылатын қысқартылған сөздер мен терминдер

1. ҚР - Қазақстан Республикасы
2. ДСМ - Денсаулық сақтау министрлігі
3. ҚР ДСМ - Қазақстан Республикасы Денсаулық сақтау министрлігі
4. РПДҒПО – ҚР ДСМ «Республикалық психикалық денсаулық ғылыми-практикалық орталығы» ШЖҚ РМК
5. КеАҚ – Коммерциялық емес акционерлік қоғам
6. ҚМУ – Қарағанды медицина университеті
7. СБШ – салалық біліктілік шеңбері
8. м.ғ.д. – медицина ғылымдарының докторы
9. Т.А.Ә. – тегі, аты, әкесінің аты
10. ББ – білім бағдарламасы
11. СК – сертификаттау курсы
12. ОӘБ – оқу-әдістемелік бөлім
13. ҚБ – қосымша білім
14. ФЕБ – формальды емес білім

15. ТӨЖ – тыңдаушылардың өзіндік жұмысы
16. БӨҚ – бақылау-өлшеу құралдары
17. АХЖ-10 – 10-шы қайта қаралымдағы Аурулардың халықаралық жіктемесі
18. DSM-5 - Diagnostic and Statistical Manual of mental disorders, fifth edition
19. CBD – CaseBasedDiscussion (Клиникалық жағдайды талқылау)
20. SP – standartpatient
21. JC - Journalclub

Бақылау-өлшеу құралдары:

1. Жеке сексопатологияның негізгі мазмұны
2. Сексуалды бұзылушылықтар мінездің барлық акцентуацияларына тән, мынадан басқа...
3. Вагинизм көбінесе мінез-құлық ерекшеліктері бар әйелдерде дамиды
4. Қиялдағы кемшіліктердің пайда болуымен ойдан шығарылған жыныстық бұзылушылықтар дамиды
5. Еркек жыныс мүшелерінің қосымша түзілімдеріне (қосалқы немесе қосымша бездер) мыналар жатады
6. Еркектердегі жыныс мүшелерінің васкуляризациясының ерекшеліктеріне мыналар жатады
7. Еркектердегі сексуалдықтың негізгі физиологиялық көріністері болып табылмайды
8. Эрекцияның пайда болуында фазалар байқалмайды
9. Эякуляцияның еріксіз түрлеріне мыналар жатады
10. Ер адамның копулятивті циклінің кезеңдері
11. Әйелдің копулятивті циклінің кезеңдері
12. Ер адамның копулятивті циклінің құрамдас бөліктері
13. Сексуалдылықтың психогидравликалық моделінің нұсқалары жыныстық мотивацияның байланысты екенін көрсетеді
14. Еркектік сексуалдық үшін тән
15. Күндізгі поллюцияларды петтингтен ажырататын тән белгі
16. Психикалық фрустрациялар ерлердегі жыныстық руминациядан несімен ерекшеленеді?
17. Поллюция бола алмайды
18. Петтинг нұсқалары
19. Серіктестік нормасының критерийлері болып табылады
20. Сексуалды эксцесс болып табылады
21. Шартты физиологиялық ырғақта жыныстық қатынастардың жиілігі қандай?
22. Генетикалық факторлардың әсерін бағалау кезінде ерлердің жыныстық конституциясының келесі векторларының көрсеткіштері ескерілмейді
23. Әйелдің жыныстық конституциясын анықтау кезінде ескерілмейді
24. Сексологиялық науқасты объективті тексеру мыналарды қамтиды
25. Трохантер индексі (ТИ) қалай анықталады?
26. Эякуляциялық компоненттің зақымдануындағы этиологиялық факторлар (Г.С. Васильченко бойынша)
27. Гинекологиялық зерттеуді сексопатолог шағымданған кездегі жағдайлардан басқа барлық жағдайларда жүргізеді
28. Әр түрлі патогендік факторлардың әсеріне талдау жасай отырып, Г.С. Васильченко ерлердің негізгі сексологиялық синдромдары жиі мыналар болатынын анықтады
29. Сексуалдық бұзылушылықтардың жіктелуін құрудың ең перспективалы принципі
30. Сексуалдық бұзылушылықтар клиникасында барлық психопатологиялық бұзылушылықтар кездеседі, мынадан басқа
31. Концентрацияның төмендеуі ерлердің жыныстық функцияларына тежегіш әсер етеді

32. Концентрацияның жоғарылауы ерлердің жыныстық функцияларына тежегіш әсер етпейді
33. Ерлер ағзасындағы андрогендердің әсерін атап өтіңіз
34. Еркектерде андрогендік жеткіліксіздік мүмкіндігі көрсетілмейді
35. Тестикулярлық тіндердің биопсиясын жүргізу үшін көрсетілімдерді көрсетіңіз
36. Әйелдердегі нейрогуморальды құрамдас тапшылығының клиникалық белгілері
37. Көз қарашығының симптомы бұл:
38. Етеккір циклінің бұзылуы кезінде қолданылмайтын гормоналды сынақтар
39. Электроэнцефалографиялық зерттеулер көрсетілген
40. Гормоналды жыныс анықталады
41. Бүйрек үсті безін қыртысының туа біткен дисфункциясы (туа біткен адреногени- тальды синдром) үшін тән
42. Гипоталамия аймағының патологиясына қандай жыныстық функциялардың бұзылу- лары тән?
43. Атап өтілген ауруларда қандай синдромдар пайда болуы мүмкін
44. Бастапқы гипогонадизмде зақымдану байқалады
45. Жыныстық функциялардың төмендеуі мыналарға тән:
46. Аддисон ауруына тән
47. Иценко - Кушинг ауруына тән емес
48. Гинекомастия болуы мүмкін
49. Ерлердегі гипотиреозға тән
50. Идиопатиялық гирсутизм - бұл
51. Бауыр циррозы болғанда еркектерде байқалмайды
52. Гирсутизм - бұл
53. Вирилизм - бұл
54. Сарқылу кезеңі
55. Эпилепсияда байқалмайтын жыныстық бұзылулар
56. Мазасыздық-фобиялық жай-күйлерге тән емес
57. П.К. Анохин бойынша невроз дамуының патогенетикалық механизмі
58. Неврастения кезінде әрдайым байқалады
59. «Секс-терапия» тиімді емес
60. Этиопатогенез депрессиялық және ипохондриялық невроздардағы жыныстық бұзылу- ларға тән емес
61. Алкоголизммен ауыратын науқастарда жыныстық бұзылулар басталуы мүмкін
62. Стресс көзі (стрессор) болуы мүмкін
63. Жұлынның немесе перифериялық жүйке түзілімдерінің зақымдануы кезінде жас еркектерде жыныстық бұзылуларды емдеудің қандай мақсаты ең орынды болып табы- лады?
64. Жұлынның зақымдану себептерінің арасында эякуляциялық компонент болуы мүмкін емес
65. Экскреторлық бедеуліктің себептерін көрсетіңіз
66. Босанғаннан кейін оргазмның жоғалуына себеп болуы мүмкін
67. Әйелдердегі парацентральды үлестер синдромына тән емес
68. 20 жастағы науқас бел-сегізкөз тұсында және бұтында сыздататын ауырсынулар, таңертеңгі уақытта несептен шырышты сипаттағы бөлінулер туралы, сондай-ақ зәр шығару актісінің соңында орташа бүріп ауыруы бар жиі зәр шығару туралы шағым- дармен жүгінді. Анамнезінде тұрақты емес жыныстық өмір байқалады. Диагноз
69. 39 жастағы науқас шат үсті аймағындағы орташа ауырсынулар және ұмадағы «суықтық» сезімі туралы шағымдармен жүгінді. Жоғарыда аталған шағымдар «суық» жыл мезгілінде күшейеді. Сондай-ақ, қуықтың толық босатылмауы және таңертең зәр шығару әрекетінің қиындауы байқалады. Анамнезінде ол отырықшы өмір салтын және 6 жыл бойы бедеулік некені атап өтеді. Диагноз.

70. 32 жастағы науқас жамбастың тереңінде, шап аймағында локализацияланған ауырсынуға, сыздататын сипатына, іш қату кезінде оның күшейетініне шағымданады. Ауырсыну 1-3 сағатқа созыла отырып, ұрық шашқаннан кейін де көрінеді. Гематоспермия мезгіл-мезгіл пайда болады. Алдын ала диагноз қандай?
71. Науқаста ауырсынулар және ұманың сол жақ жартысының көлемінің ұлғаюы, температураның 390c дейін көтерілуі, қалтырау белгілері бар. Тексеру кезінде ұманың сол жақ жартысының мөлшері ұлғайған, гиперемияланған, ұманың қатпарлануы жоқ, пальпация кезінде ұлғайған, шиеленіскен, ауыратын қосалқы байқалады, пальпаторлық тұрғыдан қосалқы мен аталық бездің арасында ешқандай айырмашылық жоқ, флюктуация аймағы бар. Жалпы қан анализінде лейкоциттер $15,0 \times 10^9 / л$, СОЭ 30 мм/сағ. Алдын ала диагноз қандай?
72. Ауырған, ісінген ұманың жедел пайда болуы кезінде алынып тасталуы керек ауруларды атап өтіңіз.
73. 45 жастағы науқаста жиі зәр шығару, құрсақ ауыруы туралы шағымдар бар. Анамнезінде созылмалы пиелонефритпен ауырады, соңғы жылы циститті амбулаториялық түрде (уросептиктер, антибиотиктер) бесінші рет емдеді, салмағын жоғалтты, әлсіздік мазалайды. Несеп талдауында - рН-қышқыл, лейкоцитурия 23-25 п/зр. Сіздің ойыңызша, бұл жағдайда қандай ауру пайда болады?
74. 28 жастағы науқас дәрігерге зәр шығару кезінде сыздап ауыратыны туралы шағымдармен жүгінді, ол ауырсыну бүкіл зәр шығару кезінде жалғасады, мезгіл-мезгіл уретрадан шырышты-іріңді бөліністер байқалады. Сондай-ақ, ішкі бұрышта шырыштың жиналуына және көздің ақ қабығының қызаруына шағымдар бар, мезгіл-мезгіл сол жақта тізе буынының нәзіктігі мен ісінуі байқалады. Диагноз
75. 39 жастағы науқас дәрігерге 4 жыл бойы бедеулік туралы шағымдармен жүгінді. Анамнезінде науқас аталық безінің екі жақты қабынуымен ауырды, емдеу консервативті түрде жүргізілді. Науқаста либидоның төмендеуі, эрекция, эякуляция және оргазмның төмендеуі байқалады. Диагноз қою үшін қажетті зерттеудің негізгі әдістері.
76. Пациент дәрігерге шешімсіздік, пайымдауға бейімділік, өзін-өзі талдауға деген сүйіспеншілік және обсессиялардың пайда болуының жеңілдігі туралы шағымдармен жүгінді. Айналадағыларға да, өзіне де жоғары моральдық талаптар. Дөрекілік пен күнделікті цинизмнің кез келген көріністері оны ауыр ренжітеді. Өз бойынан көптеген кемшіліктерді, соның ішінде жыныстық саламен байланысты кемшіліктерді табады. Өкінудің ең жиі тараған себебі мастурбация болып табылады. Бұл белгілер мінез акцентуацияларының біріне тән.
77. Пациент аутизмден, оқшауланудан, қоршаған әлемнен оқшауланудан зардап шегеді. Байланыс орната алмау және қаламау. Сыртқы «асексуалдық» әдетте перверзиялық тенденцияларды жеңіл қосатын ыңыр мастурбациямен және бай эротикалық қиялдармен үйлеседі. Адекватты жағдайда жақындыққа қол жеткізе алмайтын, кездесуге және флиртке қабілетсіз, күтпеген жерден жыныстық белсенділікті ең дөрекі түрде анықтай алады (визионизм, эксгибиционизм, педофилия, садизм және т.б.). Бұл белгілер мінез акцентуацияларының біріне тән
78. Сипаттама психопатияның қай түріне сәйкес келетінін таңдаңыз. Өзімшілдік, өз адамына назар аударуға деген тойымсыз шөлдеу. Көндіру, өтірік және қиялдау, шын мәнінде терең және шынайы сезімдерге қабілетсіз болатын жоғары эмоционалдылық. Либидо күшпен де, шиеленіспен де, төзімділікпен де ерекшеленбейді. Жыныстық мінез-құлықта театрлылық көп
79. Пациент омыртқа жарақатын алды, мойын немесе жоғарғы кеуде қуысында жұлынның толық көлденең зақымдану белгілерін анықтаңыз
80. Пациентті қарап-тексеру кезінде бел-сегізкөз тұсында жұлынның толық көлденең зақымдану белгілерін анықтаңыз
81. Жұлынның немесе перифериялық жүйке түзілімдерінің зақымдануы кезінде жас еректерде жыныстық бұзылуларды емдеудің қандай мақсаты ең орынды болып табылады

82. 23 жастағы пациент 5 жыл бойы бедеулік некеде. Созылмалы простатит бойынша бір-неше рет емделді. Экскреторлық бедеулікке күдік бар. Экскреторлық бедеулікті диагностикалау үшін қолданылмайтын әдістерді көрсетіңіз
83. Пациентті қарап-тексеру кезінде бедеуліктің себебі экскреторлық бедеулік екені анықталды. Экскреторлық бедеулікті емдеу әдістерін көрсетіңіз
84. Дәрігерге жыныс мүшесінің фибропластикалық индурациясы (ЖМФИ) бар пациент келді. Пациентте эрекцияның бұзылуы байқалады. Атап өтілген фактілердің қайсысы ЖМФИ кезінде эрекция бұзылыстарының патогенезіне қатыса алмайды?
85. 56 жастағы пациент эрекцияның бұзылуы туралы шағымдармен жүгінді. Тексеру кезінде жыныс мүшесінде қан ағымының бұзылуы анықталды. Қандай артериялардың окклюзиясы эрекцияның бұзылуына әкелуі мүмкін емес?
86. 34 жастағы ер адам жедел приапизм көріністерімен дәрігерге қаралды
87. 65 жастағы науқас дәрігерге потенцияның бұзылуына шағымдармен жүгінді. Ұзақ уақыт бойы қант диабетінен зардап шегеді: қант диабетінің инсулинге тәуелді түрі. Қандай белгілер васкулогендік сексуалдық бұзылушылықтарға тән болып табылмайтынын анықтаңыз?
88. Пациент дәрігерге шаттағы ауырсынулар, уретрадан шырышты сипаттағы мардымсыз бөлінулердің шығуы, уретрадағы ыңғайсыздық туралы шағымдармен жүгінді. Созылмалы простатит диагнозы жоғарыда айтылғандардың барлығына негізделеді, мынадан басқа
89. Жыныс артерияларының окклюзиясы кезінде эрекциясы бұзылған еркектерді емдеу тактикасы
90. Аспиратордағы (колбадағы) жыныс мүшесіне ауа қысымының ауытқулары әсер ететін процедураға дұрыс атау беріңіз
91. Топтық терапия кезінде сексопатолог сұрақтар тобына қатысушылардың олардың эмоционалдық күйі туралы ақпарат беруін жеңілдетуге тырысады, проблемаларды шешуге және мақсатқа жетуге көмектеседі. Бұл жағдайда дәрігер рөл атқарады
92. Ерлі-зайыптыларды тексеру кезінде қалаулы нәрсе
93. Пациент неврастениялық симптомдармен және вагинизм құбылыстарымен жүгінді. Гинеколог қарап-тексеріп, шірік иісі (ескірген балықтың иісі) бар қынаптың қабынуын байқады. Урогенитальды инфекциялардың қайсысы туралы ойлауға болады?
94. Ер адамда қуықасты безінің ректальды пальпациясы кезінде мөлшері 1,5 есе немесе одан да көп ұлғайған. Ол консистенциясы бойынша гомогенді емес. Онда ошақтар - инфильтраттар пальпацияланады. Пальпация ауырсыну сипатында. Қандай ауру туралы ойлау керек?
95. Копулятивті дисфункциясы бар жедел реактивті неврологиялық күйдегі науқас дәрігердің көмегіне жүгінді, бірінші емдеуде не тағайындау керек
96. 26 жастағы үйленген ер адам 5 жыл бойы бедеулік туралы шағымдармен жүгінді. Басқа жағынан сау. Әйелі сау. Жыныс мүшелері патологиясыз. Аталық бездері екі жағынан пальпацияланады, сол жақта ұрық сымының бойымен құрт тәрізді конгломерат пальпацияланады, оң жақта Вальсальва сынаамасы кезінде құрт тәрізді конгломерат пальпацияланады. Гормоналды мәртебе өзгерген жоқ. Спермограмма: гипоспермия, некроспермия. Сіздің диагнозыңыз?
97. Пациенттің жай-күйін бағалау кезінде сексопатолог анықтаған «ығыстырудың» қорғаныс психологиялық механизмі зардап шегушілерге тән
98. Әр түрлі өтемақы түрлерімен жасалған әртүрлі адлер стильдері мыналарды қамтымайды
99. Терапияны жүргізу кезінде жыныстық үйлесімділіктің жыныстық-мінез-құлықтық құрамдас бөлігін анықтау қажет, оған мыналар кіреді
100. Сексопатолог жыныстық үйлесімділікке жүйелі талдау жасайды - бұл қай жай-күйді талдау: